

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis instudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseltük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözségekben.

Tünődések.

Ha visszatekintünk a közelmúlt időkre, azokban két főirány domborodott ki: a megcsontosodott erőszak, a mely nem ismerve semmi akadályt, félretett minden lelkiismeretet, keresztül gázolt a legszen-
tebb törvényeken, hogy saját vérenek fiait legyűrje, nemzetét leigázza s engedelmességre szorítsa a bécsi hatalommal szemben, s egy vérig gyötört nép küzdelme; mely a törvénykönyvvel kezében, a nyers hatalommal szemben védte jogait az igazságtalan támadások ellen.

Már már elkieseredetten hittük, hogy a küzdelemben a nemzet lesz a vesztes. És íme, a magyarok Istene megvédte a küzdő nemzetet, kicsavarta ellenségeinek kezéből a gyilkos fegyvert s megnyerte számunkra jó királyunk szívét.

A késhégyig menő küzdelemben ismét egységes lett a magyar nemzet, leomlottak a válaszfalak s az ember megbecsülte az embert.

E nemzeti létünkért folytatott küzdelemben feltámadt a *Tulipán* szép eszméje. A társadalom kicsinyje-nagyja kitűzte a tulipánt, jelölve annak, hogy közös erővel, közös szeretettel megteremtjük azt, a

mire szüksége van e nemzetnek, mely nélkül az előrehaladás korszakában megélni többé képesek nem vagyunk, hogy megteremtjük azt a magyar társadalmat, amely hivatva van megmenteni a magyarnak a magyart. apának a fiut egy önrésztes nemzeti iparpolitikával.

Ezen küzdelem hullámai eljutottak a mi öskoronázó városunkba is és ha nem is rendítették meg, de megingatták a mi századokot át csöndben élő társadalmunkat. Hallottunk dikciókat. Alakult nagy garral két új egyesület, nemes hévtől áthatva, s már már azt hittük, most tán mégis sikerül majd megtörni azt a társadalmi közönyt, a mely Székesfehérvárt minden haladásra képtelenné teszi, valósággal megbénítja, sikerül lerázni a maradiság bilincseit, amely öskoronázó városunkra átokként nehezedik.

Új szellő lengedezett a friss tavaszi napokon s megszületett a *Tulipánvédő-egyesület*. Hevülnek a nők és megteremtik a tulipán-egyesület női osztályát. De mire beköszönt az ősz, elmúlt az Országos veszedelem. A réteken hervadoznak a virágok s Fehérvár felett ismét a régi zord szél fujdogál skiki a régi, megrögzött szokásnak hódolva visszavonul, hogy a híres

szülő hajlékaiban elfeledje és néhány pohár borral lehűtse azt a nemes felhevülést, amely alig néhány hónap előtt képes volt még az öskoronázó város lakóit is neme-
sebb gondolatirányba terelni.

Mit tett a két egyesület? Megalakult, bizottságot választott, alapszabályokat dolgozott ki, újra gyűlésezett, hogy az alapszabályoknak szentesítést szerezzen, elnököt, jegyzőt, pénztárost választott és azután jött a nagy — *semmi*.

Azaz mégsem! Hisz hölgyeink tulipán egyesülete egy diszes, ékes arany önyvet készítettett, a melybe — örülj magyar ipar — a hölgyek beleirták a nevüket, tán, hogy az utódok áhitattal olvassák az utódok nevét és azután letétbe helyezték, mint a velenceiek az ő kires anzakönyvüket. Pedig csak most jön a küzdelem. A kulturnépek céltudatosan, megfeszített erővel dolgoznak: és ha nem követjük őket, elpusztulunk.

Ez volna a székesfehérvári iparpártolási egyesület ténykedése, ha a város élére egy nemesen gondolkozó, zseniális főpásztor és egy ifju, minden szépért és jóért hevülő, ambiciózus főispán nem kerül *Le a kalappal* a két kiváló férfiú elött. Ők fogják megteremteni modern eszmék-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Olga, Pista és Sándor bácsi.

írta: Szecső Vilmos.

Zács Sándor a dombtetőn állt egy fához támaszkodva és mereven nézett le a völgykaliban fekvő fürdőhelyre.

Ez a fürdőhely híres gyönyörű vidékéről: kristálypatak, finnyes, majd mélyseges völgy, mely fölött finom, foszló, fehér köd lebeg, aztán tágas, messze, napsugárban fürdő perspektíva; az egész igazán egy tündéralom. Ide, a természet e fonséges pontjára menekül, vagy egy hónappal ezelőtt Zács Sándor. Visszatért a természethez, legrégibb szerelmeséhez, miután megcsalatozott már minden más ábrándjában.

Megszökött az emberek közül, hol tiz esztendeig küzdött a boldogságáért. Határtalan, fiatal hittel, tiszta, érzékeny szívvel lépett közéjük és halálos fáradtan, mélyseges undorral és keserőséggel hagyta el őket. Azóta, hogy megcsalatozott első szerelmében és romba dőlt az a bűbajos világ, mely káprázatos színekben ragyogott lelkében — az emberi gonoszsnágnak mily mérhetetlensége táruult föl a szeme előtt! Mily kimondhatatlan önzés, mily kicsinyes furlang, mily sötét szándékok, mily rettenetes ostobaságok, mily szemérmetlen elbizottság, mily szégyenletes vágyaknak magját hordja magában és növeszti nagyra az emberi lélek, melyet minden jó és nemes talajának hitt . . .

Itt, Máriafürdőn azután napokig bolyongott az erdőben egyedül minden embert kerülve és elmerült a tájék csodás szépségeibe. Ez a magány és ez a napsugaras, bűbajos környezet, a vágy

és ábrándkeltő természet valami tompa szomorúságot ébresztett benne, kiben meghalt már minden vágy. Örökkig elhevert a domboldalon, nézte a napsugár tancát a faleveleken, a köd sejtelmes foszlását a völgyben és ez jölesett neki, a boldogság érzését keltette benne, a remete, az aszkéta szomorú boldogságát.

És egyszer ebédnél, a vendéglő terraszán, valami ismerőse, ki beteg nényét jött ide meglátogatni — bemutatatta egy édes, fiatal leánynak. A kis társaságban vidám, pajzán hang uralkodott, Zács tartózkodó és szófukar volt, mint mindig. Ez a tartózkodás, ez a szomorúság, a férfi fáradt, barna arca fölkellette Olgának, a fiatal leánynak érdeklődését. Kicsi fejében, melyben két naiv, örökké kérdező szempár kéklett, makaesul ébredt föl a gondolat, hogy fölvidítja Zácsot. De a bohó gyermek szándéka nem sikerült. Megdöbönt erre és ijedt, kissé szomorú szemmel nézett maga elé, mint ahogy a gyermek áll meg a rejtély előtt, melyet nem tud megoldani.

E rejtély, Zács szomorúságának titka, elvette a leány nyugalmát. És addig foglalkozott vele, addig-addig törte rajta a fejét, míg maga is belesápadt és szomoruvá lett. Valami varázsos hatása volt reá a férfi szomorúsága, mely az úde, jökedvű és naiv gyermeket hozzáfűzte a fáradt és cinikus Zácshoz, kereste Zács társaságát, ki kerülte őt. És, ha néha napján mégis találkoztak, fiatal, simulékony, jóságos és ártatlan lelkével hozzátapadt egészen a férfhoz, szemét le nem vette róla, gyér szavát áhitatosan szitta magába. Elragadta, elbódította egészen a Zács Sándor különös modora. Finom lelkében csodálatot ébresztett ez a férfi, ki sohasem pózolt, nagyokat nem mondott, csöndesen és fáradtan beszélt, megvetette a gesztust, a beszédnek minden hangos árnyalatát, került minden érzelmes

és lírikus fölendülést. Olga összehasonlította őt a többiekkel, kik lármázta, hangos pózokban tetszelegnek és mindig csak meghittosságtól remegő, virágos beszédben szólnak hozzá. Finom sejtellemmel megérezte Zács különbség voltát, érdekesnek, mélynek, nagyknak találta. Ábrándok támadtak szívében, melyek mind Zácshoz szállottak, egy édes, szemérmes, varázsos világ keletkezett benne, elfogta egész valóját a mélyseges szerelme, mely csupa hit volt, csupa fiatalság. Zácsban látta az életet, boldogságát, ez a fáradt, csalódott férfi minden ifju, remegő, titkos remény-ségének tárgya lett . . .

. . . Zács ez ifju szerelme gondolt, melyet akaratlanul támasztott föl, míg a dombtetőn állt egy fához dölve és mereven nézett le a völgykaliban fekvő fürdőhelyre. Maza előtt látta az Olga úde, finom arcát, kék szemet, mely kérdezve rajongással tapadt rá és e megie, lányos odaadás gondolatára ijedtség, zavár és valami különös, fájó szomorúság szoritotta össze szívét. Oly nyomorultnak, oly üresnek, oly fáradtnak érezte magát, mint még soha és arra gondolt, hogy mily határtalan bűn volna ez ifju, remény-séges életet az ő lelkéhez kötni, mely vágytalan, tepsedt, hit és rugalmasság nélkül való.

Mily sivárságra ébredne a lány meleg ábrándja, mely csodás kinceket, komor, férfias, erős szerelmet lát benne, az ő ürességében. Ezy pillanatra arra gondolt, amikor még ő is ily fiatal volt, ily kimondhatatlan hittel szereteti és sivárságra, lelketlenségre, balga álmiai hirtelen foszlásra kellett virradnia.

Szinte érezni vélte a rettenetes fájdalmat, mely akkor elfogta, mely Olgának is részesevé válnék, ha magához kapcsolná őt. Nem, nem . . . el kell innen szöknie, messzire, kikerülni a reu-

Maí lapunk 4 oldal.

00000551

től mozgatott társadalmi életünket. *Le a kalappal* ténykedésük előtt, kik szívük sugallatát önzetlenül követve feladatukul tűzték ki, hogy a mi megdermedt társadalmunkba új életet és tartalmat öntenek. *Le a kalappal* előttük, mert ők felismerték a bajt s annak orvoslása a legszentebb feladatuk.

Biztosak lehetünk benne, hogy e két férfiú karöltve, egymást támogatva képes is lesz Fehérvár társadalmi közönyét megtörni és egy szebb, jobb, nemesebb, valódi önzellen társadalmi életet megteremtteni.

„Ember küzd és bizva bízzál”, mondja Madách, halhatatlan művében. Mi kisemberek sorakozunk tehát vezéreink köré, tömörüljünk, hogy munkájukat elősegítsük, képezzünk egy láncot, melynek minden egyes szeme nagy feladatok keresztülvitelére van hivatva és e lánc csak akkor lehet jó, ha minden láncszem egészséges tömör anyagból való...

Magasztos ünnepnek voltunk szept. 30. án tanui. Nemes gondolkozó főispánunk keresetlen, egyszerű szavakban szólott az egybegyűlt ünneplő közönséghez, mintha nem is a mai fásultan józan és tettekben erőltlen korban beszélt volna. A beszéd nyomán támadt lelkesedés rég elmúlt, dicső napokat varázsolott lelki szemünk elé. Mintha csak dicsőségben ragyogó eleink állottak volna körül vezéreiket, kik megilletődve hallgatták nemzetük jólétét szolgáló tetteik elbeszélését.

De most nem arról volt szó, hogy mit tettek a múltban, hanem mit kell tennünk a jövőben, hogy megtartsuk a nemzetet a gyermekeinknek e hazát, hazánknak a magyar hazát.

Megmondotta, hogy a külső ellenség nem fegyverrel, hanem kalapáccsal a kezében fenyegeti országunkat s miután

netes bünt, hogy hozzá láncolja a hervadó őszhoz a reményeseges tavaszt...

Hazafelé indult. Kereste a Pista öccsét, hogy tudára adja a szándékát, hogy rögtön utaznak. Pista öccse júniusban tette le az értecséjét és ő jutalomból magával hozta Máriafürdőre. Pistát megtalálta kertben egy bodzabokor aljában. A gyerek hanyatt feküdt a fűben és most is, mint mindig verseket olvasott.

— Készülj Pista, este utazunk. Segíts pakkolni.

Pista folugrott. Sápadt volt, mint a kerítés fala.

— Elutazunk? dadogta.

— Igen, elutazunk.

A gyerek lassu léptekkel ment föl a szobába. Zács nemsokára utána. Mikor kinyitotta az ajtót, majd hátraesett a csodálkozástól. Pista a kereveten feküdt és keservesen, a gyermekük földoklő, hangos sírásával zokogott.

— Mi bajod van?

— Sandor bácsi... Sandor bácsi... ne utazzunk el...

— Miért ne utazzunk el?

— Sandor bácsi... ne haragudjék... én szeretem... úgy szeretem...

— Kit szeretsz te bolond?

— Olgát, Olgát kimondhatatlanul szeretem.

Sandor bácsit mintha kigyó marta volna meg, hirtelen megfordult és eltorzult arccal ment ki a szobából.

— Ez a gyerek szerelmes Olgába... Féltékenységgel és szeggyennel vegyes düh fogta el, hogy az a kolyók szeretni merészei Olgát. Jó, hogy otthagya a fiut, mert ha most előtte volna, hát képes volna valami durvaságot elkövetni. Mert olyan szánalmasan nevelésesnek, olyan lealázóan ostobának találja a gyerek szerelmét,

sajnos politikai viszonyaink nem engedik, hogy vámsorompókkal védjük meg anyagi jólétünket, tehát minden család a saját portája előtt állítsa fel a vámsorompót a beözönlő külföldi ipartermékek ellen, amelyek már-már a bukás, a tönk szélére sodorják országunkat.

S e nemes versenyben kivette a maga részét a mi jó főpásztorunk is. Hatalmas és megkapó érvekkel telt, a kételkedőket is meggyőző beszédében megmutatta mit kell tennünk, hogy sikeresen szembe szállhassunk azokkal, akik ez ország anyagi jólétét veszélyeztetik. S midőn ott állott előttünk átszellemült arccal, nem a színházban, hanem egy szentélyben képzeltük magunkat. Magasztos gondolkozása, szíve melegek megnyilatkozása, szavának hatalmas leplemmel avatta azt a helyet, amelyben voltunk.

Áhítattal hallgattuk, hogy ő az emberben az embert keresi. Megmutatta az utat, amelyen haladnunk kell, hogy elérjük az ígért földjét. Éreztük, hogy ő képes elvezetni bennünket oda, gyönyörrel élvezték hatalmas elméjének csodálatos megnyilatkozását. Minden szavából kiérzik, hogy hivatását az emberiség boldogulására szenteli. „Ha meg tudnám állítani a százezreket, akik földönfutókká válnak hazánkban, boldogan hajtanám le egykoron fejemet.” Ez volt első beszédének motívuma, midőn hozzánk jött. Ez az ő jelszava most is, ezt követi minden tettében, lángelméje minden megnyilatkozásának ez a rugója.

S mi — kisemberek — alig mertünk hozzá feltekinteni, pedig nyájasan fogad mindenkit s jól esik szellemi nagyságában gyönyörködnünk. Hirdeti lángoló lelkesedéssel: minden embert szeretne hazájának érdekében sikra szállva látni...

Bármennyire súlyos a helyzetünk,

de ennél többnek is, valami tompa dühöt érez. Aztán hirtelen észhez kapott, egy pillanatilg mondhatatlanul szégyelte magát.

— Hiszen te szerelmes vagy Olgát!

Azután kimondhatatlan boldogság ömlött el a szívére, melleg bizalomnak, a boldogság hitének édes hulláma. És hogy arra gondolt, hogy a lány is így keservesen sírna, mint Pista öccse, ha ő viitatnák, mélységes szánalmat, megbánást és szerelmet érzett Olga iránt...

Zács beszélt az öccsének:

— Ne bójg már, hogy nem szégyenled! Nem utazunk el.

Lenient a parkba. Olga jött vele szembe.

A leány mélységesen elpirult a köszöntésre. Soká nem szót a férfinhoz, félt talán, hogy reszketni fog a hangja, később moandta:

— Mondja Zács, úgy-e elfjón értem a tancsestélyre?

Zács hirtelen megfogta a leány kezét.

— Ne menjen el, édes Olga.

A leány ijedten tekintett rá.

— Miért ne menjek el?

— Mert nem szeretném, ha on mással táncolna.

A leány lehajtotta fejét. Megértette a férfi szavát. Aztán fölnevetett rá és rendkívüli hálával és szerelmmel szemében, lágy és remegő hangon mondta:

— Ne féljen, Zács. Ha elmegeyk is, senki mással nem táncolok, csak magával.

E pillanatban Pista bukkant föl előttük az uton. Kimondhatatlan boldogság sugárzott le a gyerek arcáról, hogy itt maradhat és hogy legálabb láthatja Olgát — messziről.

bizalommal tekinthetünk a jövőbe, mert szilárd meggyőződésünk, hogy e két férfiú közös akarattal megtöri az őskoronázó város társadalmának megcsontosodott közönyét.

Fel a harcra, de ne feledjük, hogy győzők csak úgy lehetünk, ha tömörülünk és szívinket-lelkünket visszük e küzdelembe.

Petur bán.

A legelső magyar ember. A tavalyi esztendő, meg az ideit, a magyar politikai életben ég és föld. Mindenféle tekintetben így van ez, a nemzeti küzdelmek bármelyik fazisát tekintjük. Így van a mai nap jelentőségét illetőleg is. Aki magyar ember manap beletekint a szívébe és viszsza pillant a múlt esztendőre, annak, ha szereti az igaz, magyaros beszédet, nyilván így kell szólnania. Distingváljunk. A magyar nemzet mindenkor híres volt királyhűségéről, lojalitásáról. Sokszor tufeszítették idegrendszerét fölülről a századok folyamán. Am ezt a népet itt a regnum Marianumban csodálatosan finom alkotmányos érzékkel áldotta meg a magyarok gondviselő istene ősidőktől fogva. És ez az alkotmányos érzék a maga bölcs mérsékletével mindenkor féket tudott rakni az egyébként temperamentumos nemzetnek itt-ott fölkerbácsolt indulataira. Így történt, hogy nemzetünk a legkritikusabb pillanataiban is nem egyszer szinte ideális példákat tudta statuálni a lovagias magyarság királyhűségének.

Tavaly borus napokat éltünk. Az átkos rendszer végvonaglásában megruglosta az ország alkotmányát. És fokozta fájdalmunkat, hogy a rendszer típusai még a tróntól is elállottak a nemzet útját s a maguk sívár, gonosz lelkiületével és brutális közjogi tudatlanságával sikerült létrehozniok a legnagyobb közjogi abszurdumot, ellentétet teremtve a nemzet s a nemzet önszermélyesítője között. A mi jóságos öreg királyunknál alaptalan vádaskodásokkal igyekeztek akadályokat gördíteni a nemzeti és szerzett jogok ervényesítése elé. Rosszul esett mindez a vitam et sanguinem nemzetének. Ije — és ezt büszkén rovatja föl történelme lapjaira — király iránt kötelei tiszteletéről, vele szemben tartozó engedelmességéről nem feledkezett meg soha egy pillanatra sem. A nemzet volt az, amely bizott az ősi erényben és az ősi erőben és appellált rájuk. A nemzet volt az, amely néma, kifakadás nélkül viselt szenvedés között addig küzdött vállulve, míg nem beigazolódott régi jussa, míg nem méltatlan környezetnek megfegyűtése után, új és igazi tanácsadók meghallgatása mellett, mintegy második kiegyezéssel bekült meg nemzetével a király.

Mennyivel szebb nap virradt ránk ma, az oly mélyhatású megengesztelődés után az immár hetvennyolc esztendő király nevének ünnepe. Ma, amikor a király személye körül éppen Zichy Aladár gróf, ennek a vármegyének nagy fia, a keresztény magyar néppárt élnoke tölti be a miniszteri tárcát. Az elmúlt esztendő megmutatta, milyen öntudatosan, megalkuvás nélkül hazafias az udvaroncnak, hiperlojalisnak híresztelt néppárt politikája. Nagy elégtétel érte ezt az oly otrombán peccosvácsnak nevezett politikát azzal, hogy most, amikor izig-vepig, csontvelőig magyar érzelmevilágu kormány ül a végrehajtóhatalom szekerén, a néppárt sorából került ki az a latere miniszter.

A múlt küzdelmei, a jelen készülő nagy alkotásai újabb oldalról világítják meg azt a regen számtalanszor bevált igazságot, hogy minden lelkiismeretes, komoly magyar politikus, bármilyen közjoi principiumokat is valljon egyébként, meggyőződéses royalista. Hogyne volna hát az a pozitív keresztény irányban haladó néppárt! Viszont aztán abban is egyezik minden kialakult, konzekvens politikusunk, hogy a magyar király fölönt személyében, a sacratissima maiestas viselőjében a legelső magyar embert öhajlja látni!

Éltesse a királyok királya a legelső magyar embert, a mi jóságos ősz uralkodónkat, hűseges magyar nemzetének megértésében és szeretetében sokáig. Ezért száll ma buzóg imádság Mária országából a magyarok Istenéhez.

Klerus a népert. A papság népmentő akciójának, a hívek lelki gondozását s anyagi jólétüket illetőleg manap tudvalevően modern eszközök igénybevétele mellett, a templomon kívül is kell eredményeket kivívnia s evégre lehetőleg minél szélesebb szociális meredbe kell terelődnie. Modern keresztényszociális gondolatot kíván most érvényre juttatni a mi működési területünkön az egyházmegyei *adonyi* esperesi kerület papsága, amely legutóbb Nagyerkátán tartott őszi koronáján csatlakozását jelentette be a párkányi esperesi kerület papságának nem régiben hozott nemes intenciójú s emelett kiválóan praktikus határozatához, a *vasárnapi munkaszünet* ügyében. A nagyerkátai korona kimondotta, hogy az illetékes hatóságok útján kérelmezni fogja a *falusi közigazgatás vasár- és ünnepnap munkaszünetét*. Hogy tehát ehhez képest se vasárnap, se ünnepnap a községi és körjegyzők, ugyszintén a bírák hivatalos óráit ne tartsanak, feleket ne idézhessenek nehogy ezuton a népet az istenitiszteltől elvonják. Szükségesnek látja továbbá a nagyerkátai határozat az uradalnak megkeresését oly irányban, hogy a *cselédséggel vasár- és ünnepnap* munkát egyáltalán ne végeztessenek, ezenfelül a cselédnépnek a hét folyamán *egy fél munkanapot engedélyezzenek*, amelyen a saját földjein a mezei munkát elvégezhesse, amivel elejét veszik annak, hogy a cselédség magamagának csak vasárnap dolgozhasson. A korona határozata kifejezést ad az esperesi kerület azon óhajának is, hogy a világi uradalmakat követésre érdemes példájukkal ezen a téren az *egyházi birtokok* buzdítsák cselekvésre a maguk gazdasági tisztviselői útján.

Éppen legutóbbi számunkban hivatkoztunk a szombathelyi egyházmegye *örsegi* esperesi kerülete papságának hasonló irányú állásfoglalására. Örventes fordulat ezzel szemben, hogy példáért már most nem kell a szomszédba menni. Van itthon is. Nagyon derék. Várjuk a többi esperesi kerület csatlakozását is. Ami fő, várjuk hovahamar a határozat megvalósulását. Ami, ha megtörténik, nem csupán a prudencia pasztorális számára szolgál nagyon értékes tapasztalatokkal, hanem jó gyümölcsöt fog teremni a keresztény szocializmus szempontjából is.

UJDONSÁGOK.

— **A király nevenapja.** Hagyományos hűséggel ünnepelte meg városunk az apostoli király nevenapját. A középületek lobogódiszt öltöztettek. Az iskolákban szünetelt a tanítás. A székesegyházban délelőtt 9 órakor *Prohászka Ottokár* dr. székesfehérvári megyéspüspök fényes asszisztenciával ünnepélyes nagymisét pontifikált, melyen a katonai tisztikar, a hatóságok fejei, a középiskolák ifjúsága tanárai vezetése alatt, valamint nagyszámu hívő közönség vett részt.

— **Városi közgyűlés.** Székesfehérvár szabad királyi város törvényhatósági bizottsága hétfőn, e hó 8-án *rendkívüli közgyűlést* tart. A következő tárgysorozattal:

1. Városi tanács előterjesztése, a városi tisztviselő-segéd-kezelő és szolgaszemélyzet javadalmazásának végleges rendezése s a törvényhatósági szervezési szabályrendeletnek kapcsolatos átalakítása tárgyában. — 2. Ugyanaz, ügyeletes rendőrorvosi szolgálat behozása ügyében. — 3. Ugyanaz, a városi gépész, bel-utazás és utkaparóknak nyugdíjjogosultság adásáról. — 4. Ugyanaz, az utkaparók fizetésének javításáról. — 5. Ugyanaz, Herceg Ignác városi és helypénz-

szedési ügykezelőnek fizetésemelés és nyugdíj-kötelékbe felvétel iránt beadott kérvényéről. — 6. Ugyanaz, a járlatkezelői állásfenntartása fölött határozathozás ügyében. — 7. Ugyanaz, a városi tisztviselők és alkalmazottak illetményeinek rendezéséről szóló belügyministeri leirat tárgyában. — 8. Ugyanaz, a felsővárosi római katolikus kántornak lakbér megszavazása iránt beadott kérvényéről. — 9. Ugyanaz, Arókay Antal dr. I. területi orvosnak 800 korona évi fuvardíjátalány megszavazására irányuló kérvénye fölött. — 10. Ugyanaz, a székesfehérvári vendéglősök, kávéosok és italmérők ipartársulata részéről, a közrendőrök szaporítása iránt benyújtott kérvény tárgyában. — 11. Ugyanaz, a városi rendőrléghelységnek szolgálati idő alapján fizetési fokozatokba beosztás iránt beadott kérvénye fölött. — 12. Ugyanaz, a közgyűléstől szervezett új tüzoltói állásnak a szervezési szabályrendeletbe illesztése ügyében.

— **Az Oltáregylet október havi szent miséje** a szeminárium templom javítási munkálatai miatt *nem fog megtartatni*.

— **A művészet köréből.** Balassa Kálmán hegedűművész, városunk szülőtte, aki remek játékaival annyi gyönyörűséget szerzett már közönségünknek s akinek nevét hangversenyei révén a külföldön is előnyösen ismerik, amint halljuk, október elsejétől a budapesti királyi opera tagjai közé szerződött.

Gyászrovat. *Matkóvits* Lajosné, született *Melichár* Etelka, *Matkóvits* Lajos csendőralvezredes, kerületi parancsnokhelyettes hitvese e hó 2-án 47 éves korában, házassága 24-ik esztendőjében hirtelenül elhunyt. Az elhunyt urnó hosszabb ideig fektült tisztszab. Betegségéből azonban immár csaknem teljesen fölülült. Halálát szívszélhűdés okozta, a halálozás megrendítően súlyos csapást mért a gyászoló férjre, akinek bánatában a kiterjedt, előkelő rokonsága osztozik. *Melichár* Kálmán dr. honvédelmi miniszteri osztálytanácsos nővérét, *Fürdő* István nyugalmazott honvédezeredes sógoronőjét gyászolja az elhunytban, kinek halála egyebeknél városszerte szinte részvételt kellett. Ma délután temették a Sas-utcai gyászszobából nagyszámu gyászoló közönség részvétele mellett.

— **Közönetnyilvánítás.** Özvegy Kuti Fülöpné egy a saját, valamint árvaságra jutott kis gyermekéi és az összes rokonság nevében ez uton mond halás köszönetet mindazon barátoknak és tisztelőknak, kik a temetésen való megjelenésükkel, koszorú küldésével vagy részvét-nyilatkozatukkal mérhetlen fájdalomt enyhíteni parkodtak. Özvegy *Kuti* Fülöpné és családja.

— **Cipészek sztrájkja.** A székesfehérvári megrendelésre dolgozó cipészek tegnap d. e. sztrájkba léptek. Pár nappal megelőzőleg memorandumot intéztek a mesterekhez, melyben bér-emelést és a munkaidő szabályozását kérték. Miután a munkaadók a kérelmet nem teljesítették, a munkások erre sztrájkkal feleltek. Sztrájkta-nyául a rendőrségen a vásártéri Fehérlő vendéglőt jelentették be. Az első békéltetési tárgyalás ma délután volt az ipartestület helyiségében, a munkások és munkaadók megbízottai között. Meg-egyezés nem jött létre.

— **Névváltoztatás.** *Schober* Gábor isztiméri illetőségű, budapesti lakos, valamint kiskorú gyermekei, Gábor, Julia és György vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel *Simon*-ra változtatták.

— **Sok az eskimó.** Bizonny sok. A foka meg persze ántul kevesebb. Főként a kis ekzisztenciákon, a legsóványabb kenyérpályákon látjuk, mikor például egy-egy tanító, pláne tanítónői állás betöltése forog szóban. A most már szokott képet ezuttal nagyváradi katolikus lektársunk, a *Tiszántúl* mutatja be új keretben, amikor megírja, hogy a berettyóújfalusi járás területén meg-űrült utbiztosi állásra nem kevesebb, mint *nyolcvan* pályázó nyújtotta be kérvényét. Mennyi ke-ervesen garas uszott el bélyegekre! Hanem azért

még mindig az a mumus járja, amelyre Prohászka püspök hatalmas tulipánbeszéde oly találóan mutatott rá. Ha nem tanulsz, inasnak mégy. Mintha bizony mindenféle tekintetben nem jobb sora volna egy jóra való, élelmes iparosnak, kereskedőnek a sok szürke, félszeg irodai, hivatali eskimóénál.

— **Kinevezés.** *Pusztay* Jenő elemiiskolai tanítót, vármegyei árva-házi atyát a vallásközköztatásügyi miniszter a martonvásári állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— **A gazdasági ismétlőiskola.** A városi tanács, mint ismeretes, annak idején a föllállandó gazdasági ismétlőiskola céljaira húszholdnyi területet ajánlott meg. A vallásközköztatásügyi miniszter méltányolva a város kultúrörekvétését a szak-tanítói állás betöltését elhatározta. A szaktanító kinevezése a legközelebbi napokban fog megtörténni.

— **Vándorpincemesterek.** A szüret szezonjában nem érdektelen megemlíteni, hogy a budafoki pincemesteri tanfolyamnál ezidőszent ötvándorpincemester van alkalmazásban, kik a bortermelő közönségnek a helyes szüretelési eljárás, valamint az okserzü pincekezelés bemutatása céljából rendelkezésére állanak. A vándorpincemestereket a bortermelő közönség, ha eziránt egyszerű levélben a pincemesteri tanfolyam igazgatószághoz fordul, igénybe veheti, a fél által viselendő költségek: az utazási költség oda-vissza, étel és lakás, két korona napidíj. Ha a pincemestereket egyszerre több szállóbertokos kéri, úgy a jelentkezés sorrendjében bocsátják az illetők rendelkezésére. Tömögös jelentkezés esetén egy-egy bortermelőnél egy hétnél tovább nem maradhatnak.

— **Koszorúmegváltás.** *Faludi* Miksáné dr.-né *Faludi* Miska dr. elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén 20 koronát adott a Székesfehérvári Jótékony Nőegylet céljaira. Az adományért ezuton mond köszönetet *Keé* Istvánné, az egyesület pénztárosa.

— **A lánc.** A belvárosi iskolák tanítói régóta könyörögnek érte, a szülők naponta remegve gondolnak rá, a polgármester ünnepélyesen megígérte egy deputációnak — és meg sincs meg. Mi nincs meg? Az a bizonyos lánc nincs meg, a mely az iskola-utca egy részét elzárja a sűrűn vágató fogatok elől. A duccokat már leállították csak a láncot várják hiába. Tisztelettel kérjük, nem lehetne talán kölcsönkérni egy pár bikaláncot a gazdasági tanácsos úrtól Mert minálunk — úgy látszik — a bikák sokkal dédelgettebb kedvencei a városi hatóságnak, mint az adóüzető polgárok csemetéi. Azoknak rendelkezésére állanak a sétateretek környező legelői is, míg a jövő-dő reménysegei még az utcákon sem járhatnak biztonságban.

— **Lezuhant az épületről.** Az épülő postapalota tetőzetén már napok óta több munkás dolgozik, akik táviró és telefonhuzatokat erősítik az állványra. Tegnap délután *Kanocsai* János kúrti illetőségű telefonszerelő az állvány deszkázatán megcsuszva, a két emeletnyi magasból lezuhan az udvarba. *Kanocsai* talan rögtön szörnyet hal, ha szerencséjére nem egy magas szeméremokhányásra esik. Így is sulyos sérülést szenvedett bal alkarja két helyen eltört. A szerencsétlenül járt munkást a mentők beszállították a Szent György-kórházba.

— **Tolvaj újságárus.** *Kovács* István a Kis Újság 72 éves elárusítója tegnap délelőtt árusítás közben két koronát lopott *Nyikos* Józsefné Olaj-utca 43. szám alatt levő lakásán. A karosult asszony feljelentésére a rendőrség letartóztatta *Kovácsot*. Miután a pénz megkerült. Nyikosné nem kívánta a tolvaj megbüntetését, így tehát az eljárás megszünt.

— **Miért fizetik a magyar mosonót?** A főváros egyik szőlődjába egy párisi vendég érkezett, kinek első dolga volt, hogy 6 hét óta összegyűlt ruháit megtisztíttassa, Mosonót hivatott. Az megérkezik s jelenti, hogy ő a Kemecke Péterné.

— E bien, mit fizetek magának a mosásért?

— Három koronát egy napra és ezenfelül kosztot.

— Kosztot?

— Kora hajnalban két kiflit és egy deci pálinkát . . .
 — Bon!
 — Reggeire félliter kávé két zsemlyével . . .
 — Oui!
 — Tíz óraker egy darab oldalast, vagy egy pár kolbászt egy font kenyérral és egy korsó sör . . .
 — Oui!
 — Délben becületes ebédet: huslevest, főzeléket hussal és ha van valami tézta meg félliter bort . . .
 — Oui!
 — Fél négykor egy csésze kávé cipóval és vajjal kenyérral . . .
 — Oui!
 — Ha öblögetni kezdek, egy fél liter forró bort . . .
 — Oui!
 — Vegül vacsorára rostélyost s ami ebédre maradt . . .
 — Oui!
 — No és a három koronát . . .
 — E bien! Mondja csak, édes lelkem: mit kellene fizetnem, ha egészsznap enne?

— **A Duna hullámaiban.** Százhalombatta község határában a napokban egy 40-45 éves iparos kinézésű férfi holtestét fogták ki a Dunából. A hullán kiterőszak nyomai nem láthatók s így valószínű, hogy az illető öngyilkosság, vagy véletlen folytán lelta halálát a Duna hullámaiban. Kilétét ezideig nem sikerült megállapítani.

— **Baleset.** Sulyos baleset érte *Csöle* István ceceli földművesgazdát. *Csöle* folyó hó 1-én Sárbogárdról hazatérőben kocsján elaludt. Az ut egy zökkenőjénél kibukott az ülésből és a kerekék alá esett. A kerekék keresztül mentek rajta s jobb lábát és karját eltörték. A szerencsétlenül járt embert hazatérő falubelieji találták meg az uton és sulyos sérülésekkel lakására vitték.

— **Törvénykezés.** *Rábics* István 18 éves fehérvári illetőségű lakossegéd ez év augusztus 12-én a Kisperkátához tartozó Barátpusztán a vele együtt lakó *Szatmári* László bognárségédet meglopta oly módon, hogy bőröndjét lefeszítette és abból egy öltözet ruhát és 70 korona készpénzt elemelve megszökött. A tolvajt a csendőriök pár nap múlva elfogták és azóta vizsgálati fogoly. *Rábics* ügyét tegnap tárgyalta a székesfehérvári törvényszék *Keczin* bíró elnökletével. *Szatmári* nem kívánta a vádlott megbüntetését, mire az ügyész eljuttatta a vádat és így a törvényszék *Rábics* Istvánt szabadlábra helyezte.

— **A csizmak.** *Jankovits* Józsefné Seregélyeshez tartozó méhesvölgyi lakos a napokban Székesfehérvárról járván, egy pár csizmat vett. Amikor a vonat, amelyen hazautazott, a seregélyesi állomáson megállott, *Jankovits* né a csizmakat kiadta a vonat ablakából a Perronn várakozó nyolcéves fiának. Ebben a pillanatban egy ember ugrott a fucskához, kikapta kezéből a csizmakat és az állomás előtt álló ketlovas kocsi-ura ugorva, amelyen egy idősebb atyafi is ült, elhajított. *Jankovits* né fejlejtésére a csendőriök megindították nyomozást és a csizmatolvajt *Bóza* József sárkeresztúri lakos személyében elfogták. *Bóza* Mihály, a tettes apja ellen, aki a kocsin ült, bünrésszesség címén indult meg az eljárás.

— **Elfogott betörő.** A Mórhoz tartozó Timárpusztán az uradalmi gépész már régebbi idő óta tapasztalta, hogy műhelyéből valaki szerszámokat lopkod. Többször lesbeállt, de a tolvajt, aki a műhelyajtó feltörése után követte el lopását sehogysem tudta kézrekeríteni. Végre is a csendőrséghez fordult panaszával. A megejtett nyomozás során kiderült, hogy a betöréscs lapásokat *Podráczy* József 24 éves rovott multu móri illetőségű lakossegéd követte el. *Podráczy* eleinte tagadott, mikor azonban a nála megejtett

házkutatásnál az ellopott szerszámok legnagyobb része előkerült, beismerte tettét. A betörő tolvajt letartóztatták.

— **Korcsmai verekedés.** *Hegedüs* István és *Tóth* József kiskeszti legények kedden este együtt mulattak a nagykorcsmában. Már megüleherős számát elfogyasztották a litereknek, amikor vesztére *Lengyel* Ferenc parasztagzda a munkából hazatérőben benézett a vendéglőbe. *Hegedüs* és *Tóth* minden ok nélkül rátámadtak *Lengyelre* és ütlegetni kezdtek. A megtámadott önvédelemből kecs rántott és bántalmazóit megsebesítette. *Hegedüs* karján könnyebben sérült meg, *Tóth* azonban sulyosabb sérülést szenvedett. A vizsgálat megindult.

— **Felebbviteli tárgyalások a székesfehérvári kir. törvényszéknél október hóban a következőképp tartatnak meg:** 4-én: *Németh* István könnyű t. sértés. *Pádar* Gyula becs. sért. véts. *Csóka* István rágalm. véts. *Szűts* József lopás véts. *Hegedüs* Gábor s tsa becs. sért. *Vinczai* György s tsa becs. sért. *Remsei* József könnyű testi sért. *Bisztricz* János sulyos testi sért. *Odor* Jánosné és tsa becs. sért. 9-én: *Izmini* Imre sulyos testi sért. *Nagy* Sándor lopás vétsége. *Nagy* József lopás véts. *Almás* János sulyos testi sért. *Kálmár* József és tsa lopás véts. *Rajkó* Dániel testi épség ell. kih. *Pardó* Ferenc és tsa sulyos testi sért. *Ritzinger* Imréné sikkasztás véts. *Molnár* Dániel sulyos testi sértés. *Hujber* Ferenc sulyos testi sért. *Dénes* Andrásné sulyos testi sért. *Wagner* József orgazdaság véts. 10-én: *Bedi* Jánosné becs. sért. véts. *Keinheimer* Rezső becs. sért. véts. *Horváth* Lajos becs. sért. véts. *Ifj. Ellinger* József becs. sért. *Bárdos* Aron s tsa rágalmazás véts. *Muth* Manó könnyű testi sért. *Varga* István becs. sért. *Lits* András becs. sért. *Morvay* Jánosné s társai becs. sért. *Mállits* Ferencné *Kelemen* Pál becs. sért. *Molnár* Imre rágalmazás véts. 11-én: *Basch* Izidor becs. sért. *Mihályi* János könnyű testi sért. *Horváth* István közcsend elleni kihágás. *Urli* József közcsend elleni kih. *Kaufman* Simon sajtoréndőri kih. *Nagy* Lajosné becs. sért. *Kulesár* Andrásné és tsa becs. sért. *Szabó* Jánosné becs. sért. *Vörösmart* István becs. sért. *Pratschler* Ferencné becs. sért. 16-án: *Kalmar* Ferenc könnyű testi sért. *Irtó* József s tsa sulyos testi sért. *Nyakas* Gyula hatóság ell. kih. *Kósa* Ferenc lopás vétsége. *Tóth* István sikkasztás véts. *Könczöl* József jogtalan elsajátítás. *Özv. Pap* Józsefne rágalm. véts. *Közép* Antal közcsend ell. kih. *Tivoldi* Kálmán s tsa becs. sért. *Frész* József s tsa sulyos testi sért. *Prosztl* József becs. sért. véts. *Hufnagel* Istvánné rágalm. véts. 18-án: *Uergenerader* Katalin könnyű testi sértés. *Lukacs* Mihályné becs. sért. véts. *Macher* József s tsa könnyű testi sértés. *Kálóczi* Józsefné becs. sért. véts. *Pisch* Márton s tsa könnyű testi sért. *Vendég* András s neje becs. sért. *Dörömbözi* Zsigmondné rágalmazás. *Steiermann* Mór becs. sért. véts. *Hergenreder* Katalin közcsend ell. kih. *Ries* Sandorné s tsa könnyű testi sértés. 20-án: *Cs. Szabó* János s tsa könnyű testi sért. *Farkas* István könnyű testi sért. *Ifj. Szalai* István becs. sért. *Frankl* Józsefné becs. sért. *Vendég* András és neje becs. sért. 25-én: *Hufnagel* Istvánné rágalmazás. *Kocsis* István becület sértés véts. *Schweighardt* Jakab és tsa becs. sért. *Özv. Szaller* Jánosné s tsa becs. sértés. *Salkhammer* József becs. sért. véts. *Libits* István könnyű testi sértés. *Franyó* György s tsa tűzvesz okozás. *Molnár* György becs. sértés. *Id. László* József s tsa becs. sért. *Komaromi* Antal becs. sértés.

— **Büntetői föltargyalások.** Október 2-án: *Varjas* Karoly lopás büntette. 3-án: *Rabits* István lopás büntette. 6-án: *Mate* Vince lopás büntette. 13-án: *Galambo* József lopás büntette. *Cseza* András s tsa emberölés vétsége. 17-én: *Bisztricz* István s tsa hatóság elleni erőszkn. 23-án: *Tihanyi* György lopás vétsége.

— **Tűz a vidéken.** Folyó hó 1-én *Mohos* József sáregresi földműves udvarán kigyuladt a sertésöl szalmatetőzete. Lángjaitól a szomszédos kazal is tüzet fogott. Az ölat, melyben két hizó is volt, nem lehetett megközelíteni, a hizók a lángokban veszték. A kár 400 korona, melynek egy része a biztosítás révén megtérül. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Dr. Kováts János ügyvédi irodáját Megyeház-tér 4. sz. alá helyezte át.

— **Ei az uszályl!** Ezt hallani minduntalan, amióta nyilvánvaló lett, hogy a por nemcsak a légzőszerveket izgatja, hanem betegségeknek, különösen pedig a tuberkelbacillusok átvitele útján, tüdőbetegségnek az okozója. A modern tudomány nagy sulyt helyez az ezen betegség elleni óvintézkedésekre és első sorban ajánlja a légzőszervek megvédését hurut ellen, mert csakis katarrhális gyulladáson képesek a bacillusok terjeszkedni. Semmi más szer sem használható e célra jobban, mint a „Sirolin-Roche”, mely a köhögést csillapítja és a légzőszerveket a bacillusok káros hatása ellen megvédi. Kapható minden gyógyszerertárban.

Több oldali felszólításra van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy hetenkint csütörtök, péntek, szombat és vasárnap a felvételeket személyesen eszközöm. Szigeti és Társa fényképész, Székesfehérvár. Kossuth-utca 9. sz.

Felelős szerkesztő: **Dr. HELVEY LAJOS.**

Piaci árak.

Székesfehérvár 1906. október 3-án (100 kg. számítva.)

	kor. fill.	kor. fill.
Buza:	12 80	14 —
Rozs:	11 60	12 —
Árpa:	12 30	12 60
Zab:	13 50	13 60

Forgalom élénk.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Lurja Aladár szerkesztő-üzeneti hitvány nyilatkozatával szemben hangsúlyozom a tényt, hogy mint falragasz-vállalkozó, a vállalással szemben a legközségesebb módon üzérkedett, mikor a Felhívást darabonként 40-50 fillérré akarta kiragasztani. Ugy látszik, tudatában van undort keltő eljárásának s a közvélemény sulyának terhe alatt a férfias beismerés helyett a rágalom útjára lép, hogy ekként hártsa el a közfigyelmet a saját ocsmány tényétől. A közönség ítélete kellőképp értékelhette *Lurjának* kritikán aluli eljárását, a teljes tény közismeretes s így részletezésre szükség nincs.

Lurja gyanúsító rágalmaival szemben a megtorlás módját megtalálom, védekezni nem kell.

Székesfehérvár, 1906. október 4.

Kirisits Bódog.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
 ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Sirolin **„Roche”**

Emell az étvágyt és a hirtelny megejteti a köhögést, vándolást, újult huzást.

Mihogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjes mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svíjcs)

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerertárban. — Ár: üvegenként 4.— korona.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.